

U-jazdowski

11/06–26/09/2021

wystawa [exhibition]

Jacek Adamas

...Idź [...Go]

...Idź

Wystawa ...Idź stanowi wyjątkowy przystanek na drodze twórczej Jacka Adamasa. O wadze przedsięwzięcia w znacznej mierze decyduje podjęcie dialogu z twórczością klasyka polskiej współczesności, Zbigniewa Herberta. Adamas sięga po wątki związane z poezją autora *Przesłania Pana Cogito* w sposób śmiały, zaprzęgając do swojego działania instalacje i rzeźby – media, w których czuje się najlepiej. Z drugiej strony charakter pokazu odbiega od typowych dla artysty akcji zaangażowanych społecznie, realizowanych w przestrzeni publicznej. Ekspozycja jest powrotem do wczesnych lat działalności twórcy ze słynnej Kowalni, kiedy to prace Adamasa odnosiły się do ogólnych idei, a minimalistyczna estetyka skłaniała do wyciszenia i kontemplacji znaczeń. A jednak, mimo braku oczywistości, nie brakuje na wystawie mocnych akcentów, które dobitnie komentują otaczającą nas rzeczywistość, pytając jednocześnie o znaczenie dziedzictwa Herberta – zarówno dla artysty, jak i dla odbiorcy.

...Go

The exhibition ...Go is a unique milestone in Jacek Adamas' artistic journey. His creative dialogue with the work of a Polish modern classic – the poet Zbigniew Herbert – establishes the great importance of this undertaking. Adamas boldly explores the themes present in the author's poem – *The Envoy of Mr Cogito* – employing installations and sculptures as the media he feels most comfortable working with. On the other hand, the nature of the exhibition diverges from the socially engaged, public space actions that are more typical of the artist. The exhibition is a return to the early years of the artist's activity, when Adamas' work often referred to universal ideas, with their minimalist aesthetic encouraging the silent contemplation of meanings. And yet, despite the absence of overtness, the exhibition is not without strong accents providing a clear commentary on present-day reality, as well as posing questions regarding the significance of Herbert's legacy – both for the artist and the audience.

Po wejściu na ekspozycję naszym oczom ukazuje się pokryta komiksową grafiką ściana, rozszerzająca się stopniowo ku górze. Detal odnosi się do jednej z wczesnych prac Adamasa, powstałej na początku lat 90. odwróconej piramidy. Znaczenie tego dzieła uzupełniał zamocowany na jednej z krawędzi konstrukcji drążek dla ptaka i usypana pod nim sterta guana. Instalacja artysty, poza otwarciem na wiele innych znaczeń, była krytycznym komentarzem do stanu kultury. Pracę w katalogu wystawy *Rzeźba* w Galerii Przyjaciół A.R. w 1993 r. tymi słowami opisywał Krzysztof Żwirblis:

„Mieści się tu też cała niejasność balansowania pomiędzy wzniosłością a trywialnością, oryginalnością a banałem, duchowym rozwojem a upadkiem. Rozwojem, który sprzeciwia się fałszywej konstrukcji”.

1

As soon as we enter the exhibition, we see a wall that is covered with comic-book illustrations, gradually widening upwards. This detail references one of Adamas' early works – an inverted pyramid created in the early 1990s.

The implication of that piece was complemented by a bird pole mounted on one of the edges of the structure and a pile of guano placed below it. Apart from proposing a number of other meanings, the installation was a critical commentary on the state of culture. Krzysztof Żwirblis, in the catalogue of the 1993 *Sculpture* exhibition presented at Galeria Przyjaciół A.R., described the work as follows:

“It encompasses the ambiguity of balancing between the sublime and the trivial, the original and the banal, spiritual development and decline – development that opposes false constructions.”

Wkraczając w przestrzeń „piramidy”, natrafiamy na korytarz wypełniony symbolami popkultury – również tutaj ściany pokrywają fragmenty komiksów, a naszych uszu dobiega monotony rytm muzyki techno. Każdy z tych elementów z osobna może nieść pozytywne skojarzenia, związane z rozrywką i zabawą.

Tutaj, podane w nadmiarze, wyrwane z kontekstu detale atakują nas z każdej strony klaustrofobicznego korytarza. Zarówno komiksy, pofragmentowane i wydarte z oryginalnego kontekstu, jak i muzyka znana głównie z nocnych klubów, odnoszą się do dzisiejszego świata „na opak” (jesteśmy wewnątrz monumentalnej, skierowanej wierzchołkiem ku dołowi piramidy).

Rozrywka stanowi daleką reminiscencję metafizyki. Śmierć Boga, ogłoszoną przez Nietzschego, przeżył osierocony człowiek. W postsekularnej rzeczywistości składanych na indywidualne potrzeby bożków pozostali nam komiksowi bohaterowie – Superman, Batman, Kapitan Ameryka i Wolverine – wiernie odpowiadający na nasze poczucie sprawiedliwości.

Uroczystości ustąpiły współczesnym rytuałom, takim jak koncerty czy imprezy techno. Tym wszystkim jest otwierający się przed nami korytarz, z którym musimy się skonfrontować, by podążać dalej.

2

Entering the space of the “pyramid,” we arrive at a hallway filled with symbols of popular culture. Here, too, the walls are covered with fragments of comic books and we hear the monotonous beats of techno music. Individually, each of these elements can convey positive connotations related to fun and entertainment.

However, here in this claustrophobic corridor, excessive and out of context, these details assault us from all directions. Both the comic books, disjointed and removed from their original context, and the music, known mainly from nightclubs, refer to today’s “up-turned” world (we are inside a monumental pyramid pointing to the bottom).

Entertainment is a distant recollection of metaphysics. An orphaned man has lived through the death of God, as announced by Nietzsche. In the post-secular reality of individual idols, we are left with comic book heroes – Superman, Batman, Captain America and Wolverine – faithfully acting on our sense of justice.

Celebrations have given way to modern rituals such as concerts or raves. The corridor opening before us represents everything we must confront in order to go further.

Opuszczając „piramidę”, wkraczamy do kolejnej przestrzeni – z betonowymi blokami i złotymi kulami. Na każdej z betonowych brył odnajdziemy odcisnięty fragment z *Przesłania Pana Cogito*. Jedynek źródłem światła są tutaj kule, symbol doskonałości wykorzystywany wcześniej w twórczości Adamasa. Rozświetlające przestrzeń elementy stanowią punkty orientacyjne, pozwalają nam przemieszczać się po mrocznych pomieszczeniach, poszukiwać sensu wśród rozczłonkowanych wersów i zbliżyć się do ostatniej z sal, najmniejszej, wyraźnie różnej od pozostałych.

3

On leaving the “pyramid” we enter another space, resplendent with concrete slabs and golden spheres. On each of the concrete blocks we find an imprinted fragment from *The Envoy of Mr Cogito*. The only source of light here are the spheres, a symbol of perfection used by Adamas in his previous work. Illuminating the space, these elements are landmarks that allow us to move around the dark exhibition space in search of meaning among the fragmented lines, and to approach the final room, the smallest one, which is visibly different from the others.

W zamykającym przestrzeń ekspozycji pomieszczeniu nasz wzrok przykuwa spływający z sufitu złoty element, który kieruje spojrzenie ku „głośnikowi-walizce”. Obiekt jest źródłem, z którego wydobywa się głos Herberta recytującego swój wiersz. Również tutaj znajdziemy połączane kule, których nagromadzenie wiąże je wizualnie z pionowym złotym materiałem. Niewielka sala jest jedyną, która ma wyraźnie wertykalny układ, co wpływa na symboliczną wartość organizacji pomieszczeń.

In the last room of the exhibition our eyes catch a golden element suspended from the ceiling, which directs our gaze towards a “speaker-suitcase.” This is the source of Herbert’s voice reciting his poem. Here, we also find a collection of the golden spheres, linked visually to the vertical golden fabric. This small room is the only one with a clearly vertical layout, contributing to the symbolic value of the arrangement of the exhibition.

Integralną częścią wystawy jest konstrukcja prezentowana na dziedzińcu Zamku Ujazdowskiego. Zbudowana z banelowych płócien – materiału wykorzystywanego wcześniej w akcjach artystycznych Adamasa, jednak nigdy w takiej formie i skali – na których nadrukowano tekst *Przesłania Pana Cogito*. Od dołu, po stronie widocznej dla odbiorców, płaszczyznę pokrywają znaki wykorzystujące symbole dłoni zaczerpnięte z alfabetu języka migowego. Na zewnętrznej stronie konstrukcji wiersz zapisano czcionką stworzoną z pokawałkowanych promocyjnych gazetek reklamowych. Rozpięte banery dzielą przestrzeń na dwie części, strefę ziemi i nieba. Na ten podział nakładają się znaczenia związane ze sposobem zapisu słów Herberta, w każdym wypadku niosącymi taką samą treść, a jednak o odmiennych konotacjach wynikających z formy.

Dla nas widoczna jest odsłona *Przesłania Pana Cogito* zapisana znakami z języka migowego, nieznanego znacznej części odbiorców. Symbole kierują skojarzenia ku najśłynniejszemu chyba w cywilizacji łacińskiej przedstawieniu gestu – *Stworzeniu Adama* na sklepieniu Kaplicy Sykstyńskiej. Nieliczni posługujący się językiem niesłyszących są wybrani, by odczytać znaczenie wiersza. Dla pozostałych instalacja na dziedzińcu oferuje redundancję znaków. W wypadku *Stworzenia Adama* Bóg wskazuje na człowieka, wyznaczając określony kierunek. Praca Adamasa operuje gęszczem gestów, z których trudno wyłonić czytelne wskazanie.

Oślonięty przed nami zapis *Przesłania Pana Cogito* (widoczny od góry, umieszczony na zewnętrznej stronie dziedzińca) wycięty z promocyjnych gazetek interpretuję jako naszą – typowo ludzką – relację z sacrum. Wobec transcendencji jesteśmy wstydlivi, boimy się obnażyć w poszukiwaniu prawdy. Słowa poezji dotyczącej spraw najistotniejszych zapisujemy bezosobowymi znakami, niczym treść donosu. A może po prostu brakuje nam właściwej formy, by ująć doniosłą treść?

An integral part of the exhibition is a structure presented in the courtyard of Ujazdowski Castle. Made from banner canvases – textiles previously used in Adamas' artistic actions, but never in this form and scale – featuring the printed text of *The Envoy of Mr Cogito*. From below, on the side visible to visitors, the canvas is covered with hand symbols from the sign language alphabet. On the other side of the structure, the poem has been written in lettering created from advertising leaflets. The banners divide the space into two parts – the earth and sky. This partition overlaps with meanings related to the ways in which Herbert's words are conveyed – displaying the same content, and yet with different connotations resulting from the form.

We can see *The Envoy of Mr Cogito* written in sign language, which is unfamiliar to a large part of the audience. These symbols bring to mind the most celebrated representation of a gesture in Latin civilization – *The Creation of Adam* on the ceiling of the Sistine Chapel. The few who know sign language can read the poem. For the rest, the courtyard installation offers signs that are simply redundant. In *The Creation of Adam*, God points his finger at the first man, offering him a certain direction. Adamas' work uses a myriad of gestures that offer no clear advice.

Hidden from our view, *The Envoy of Mr Cogito* written in lettering created from advertising leaflets (located on the outside of the courtyard, only visible from above) is the representation of our – typically human – relationship with the sacred. In the face of transcendence, we are ashamed and afraid to expose ourselves in search of the truth. We write poetry that touches upon the most important matters with impersonal signs, as if a denunciation. Or maybe we simply lack the appropriate form to convey meaningful content.

Na koniec jeszcze kilka uwag, które nieodparcie nasuwają się przy analizowaniu twórczości Adamasa w kontekście dziedzictwa Herberta. Obu łączy wierność swojej artystycznej drodze, która mimo zdecydowanej różnicy używanych środków wyrazu wyrasta z tego samego rdzenia odrzuconej dzisiaj łacińskiej cywilizacji. W twórczości każdego z nich odnajdziemy nieprzejednaną obronę klasycznych wartości, za co wielokrotnie byli atakowani i wykluczani. Jeden i drugi przykładali wielką wagę do polskiej historii, szczególnie tej wyjątkowo trudnej, najnowszej, oraz angażowali się politycznie (w klasycznym, arystotelesowskim sensie). Na podobieństwo Pana Cogito mierzyli się z potworem, jakim były komunizm i postkomunistyczne łajdactwo. Obaj są kronikarzami, których twórczość jest raportem z tego samego oblężonego Miasta.

Marcel Skierski

Finally, certain compelling comments arise when examining Adamas' work in relation to Herbert's legacy. Both are faithful to their artistic paths, which, despite the obvious differences in the means of expression, develop out of the same core of Latin civilization that is rejected today. They are both staunch defenders of classical values, for which they were repeatedly attacked and excluded. Both ascribed great importance to Polish history, in particular the country's immensely difficult recent history, and both were engaged politically (in the classic, Aristotelian sense). Like Mr Cogito, they confronted the monsters of communism and post-communist evil. They are both chroniclers, reporting from the same besieged City.

Marcel Skierski

Jacek Adamas

Jest jednym z najważniejszych twórców nurtu sztuki krytycznej. W 1993 roku obronił dyplom w pracowni prof. Grzegorza Kowalskiego na Wydziale Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Tworzy głównie instalacje, które prezentuje w przestrzeni publicznej, odnosząc je do aktualnego kontekstu społeczno-politycznego. Za działalność opozycyjną w czasach PRL został w 2018 r. odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 2020 r. otrzymał doroczną Nagrodę Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

He is one of the most important Polish critical artists. In 1993, he received a diploma in the studio of Professor Grzegorz Kowalski at the Academy of Fine Arts in Warsaw (Faculty of Sculpture). Adamas mainly creates public space installations that relate to the current socio-political context. In 2020, he received the annual Award of the Minister of Culture, National Heritage and Sport. In 2018, Adamas was awarded the Cross of Freedom and Solidarity and the Knight's Cross of the Order of Polonia Restituta for opposition activities during the communist era.

U–jazdowski

11/06–26/09/2021

wystawa [exhibition]

Jacek Adamas

...Idź [...Go]

Kurator [Curator]

Marcel Skierski

Koordinacja [Coordination]

Marta Grytczuk, Anna Dąbrowa

Projekt graficzny [Graphic design]

Jakub Margasiński

Koordinacja komunikacji

[Communications coordination]

Dagmara Siemińska

Tłumaczenia [Translation]

Joanna Figiel

Redakcja językowa i korekta

[Proofreading]

Jan Koźbiel, Nick Faulkner

Koordinacja wydawnicza

[Editorial coordination]

Sabina Winkler-Sokołowska

ISBN 978-83-65240-95-8

Druk [Print]

Drukarnia Hera

Centrum Sztuki Współczesnej

Zamek Ujazdowski

[Ujazdowski Castle

Centre for Contemporary Art]

Jazdów 2, 00–467 Warszawa

www.u-jazdowski.pl

Wystawa sfinansowana ze środków
[The exhibition has been financed by]

Sfinansowano ze środków
[Financed by]

Partnerzy medialni
[Media partners]

cjtat.pl

AKTIVIST

Handwritten text in a stylized, cursive script, possibly a form of shorthand or a specific dialect. The text is arranged in approximately 12 horizontal lines across the page. The characters are dark blue or black ink on a light background. The script is highly stylized, with many characters appearing to be variations of a few basic forms, often connected together. The overall appearance is that of a dense, continuous flow of characters, typical of a handwritten manuscript or a collection of notes in a specialized script.